

Gezamenlijk dossier BO Leefomgeving Noordwest 2026

conceptversie 19-5

Gezamenlijk dossier BO Leefomgeving Noordwest
Datum: 9 september 2026, 10:30 – 12:00 uur

Inhoudsopgave

A. Agenda BOL landsdeel	2
B. Deelnemers	3
C. Dossier.....	4
D. Bijlagen.....	19

Voorstel om voor het BOL de volgende lijn voor de agenda te hanteren:

- alleen punten agenderen waarover iets te besluiten dan wel te bespreken is.
- zo min mogelijk stand van zaken ter informatie;
- geen plannen van aanpak vaststellen in het BOL;
- wel mogelijkheid om hamerpunten op te nemen die aan het einde van de vergadering kunnen worden 'afgehamerd' zonder bespreking;
- zo min mogelijk bijlagen bij het dossier.

De voorgestelde afspraken in dit dossier worden 1-op-1 opgenomen in de afsprakenlijst als bijlage bij de Kamerbrief Uitkomsten BO's Leefomgeving, tenzij expliciet anders afgesproken staande de vergadering.

A. Agenda BOL landsdeel Noordwest

Datum: 9 september

Tijd: 10:30 – 12:00 uur (duur 1,5 uur)

Locatie: Ministerie van BZK, Turfmarkt 147, zaal volgt, 2511 DP, Den Haag

TIJDSTIP	PROGRAMMA-ONDERDEEL	WIE
XX.XX uur	Opstarten	
XX.XX uur	1. Openingen en mededelingen	Minister VRO, minister IenW, staatssecretaris IenW, overige bewindspersonen, bestuurders regio
	1.1. Opening	Minister VRO, minister IenW, staatssecretaris IenW, bestuurders regio
	1.2. Mededelingen	Minister VRO, minister IenW, staatssecretaris IenW, bestuurders regio
	1.2.1. Stand van zaken uitvoering Nationaal Programma Ruimte voor Defensie	Minister van Defensie
XX.XX uur	2. Ruimtelijke Ordening	Minister VRO, minister IenW, staatssecretaris IenW, bestuurders regio
	2.1. Uitvoeringsstrategie Nota Ruimte	Minister VRO, minister IenW, staatssecretaris IenW en bestuurders regio
	2.2. Naar behoefte: Strategisch gesprek met hoofdonderwerp?	
	2.3. Centraal Holland	Precieze plek agenda nog bepalen
	2.4. Voortgang afspraken Ruimtelijk Arrangement 2025 en vooruitblik per provincie	Minister VRO, bestuurders regio
	2.4.1. Utrecht, REIA gezondheidsmetropool	Minister VRO, bestuurders regio
	2.4.2. Noord-Holland	Minister VRO, bestuurders regio
	2.4.3. Flevoland	Minister VRO, bestuurders regio
	2.5. NOVEX-gebieden (bijv. Regionale Investeringsagenda's 1.0)	PM
	2.5.1. NOVEX-gebied Utrecht-Amersfoort	PM
	2.5.2. NOVEX-gebied MRA	PM
	2.5.3. NOVEX-gebied Groene Hart	PM
	2.5.4. NOVEX-gebied Noordzeekanaal-gebied	PM
	2.5.4.1. Nationaal ruimtelijk-	PM Mogelijk samen met 2.5.4?

		economische strategie NZKG
XX.XX uur	3. Woningbouw en mobiliteit	Minister VRO, minister IenW, staatssecretaris IenW, bestuurders regio
	3.1. PM	
XX.XX uur	4. Vooruitblik BO MIRT 2026	Minister IenW, staatssecretaris IenW, minister VRO, bestuurders regio
	4.1. PM	
XX.XX uur	5. Hamerpunten	Minister VRO
XX.XX uur	6. Afsluiting	Minister VRO
	6.1. Communicatie en afsluiting	

B. Deelnemers

Deelnemers namens de regio/provincie(s)/waterschappen:

- xx

Deelnemers namens het rijk:

- xx

Ambtelijke ondersteuning regio:

- xx

Ambtelijke ondersteuning Rijk:

- xx

Alleen fysieke deelname. De ruimte in de zaal is beperkt. Daarom aan een ieder het verzoek de ambtelijke ondersteuning tot een minimum te beperken. Het aantal beschikbare plaatsen in de zaal zal in goed overleg tussen Rijk en Regio worden verdeeld.

C. Dossier

Ieder agendapunt in het dossier kent de volgende opbouw (twee opties voor een agendapunt):

1.1. Titel agendapunt | optie 1 met bespreekpunt

In het kort:

- XX – Samenvatting van het agendapunt (hoofdlijn).

Bespreekpunten:

- Als er geen bespreekpunten zijn, gebruik dan optie 2.

Voorgestelde afspraken:

- XX – Deze tekst wordt 1-op-1 overgenomen in de afsprakenlijst bij de Kamerbrief Uitkomsten BO's Leefomgeving 2026, tenzij expliciet anders afgesproken staande de vergadering.

Toelichting (alleen indien nodig):

- XX – nadere informatie. Let op: alleen indien absoluut noodzakelijk.

OF (optie 2) in hoofdstuk 5

1.2. Titel agendapunt | optie 2 hamerpunt

Hamerpunt

(in beginsel alleen een 'in het kort' als het echt nodig is en geen 'toelichting')

Voorgestelde afspraken:

- XX – Deze tekst wordt 1-op-1 overgenomen in de afsprakenlijst bij de Kamerbrief Uitkomsten BO's Leefomgeving 2026, tenzij expliciet anders afgesproken staande de vergadering.

1. Opening en mededelingen

tijd – tijd uur

1.1. Opening

In het kort:

- Formele opening en welkom door de Minister van VRO.
- Korte toelichting op de agenda.
- Eventuele mededelingen / actualiteiten vooraf.

1.2. Mededelingen tijd – tijd uur

1.2.1. Stand van zaken uitvoering Nationaal Programma Ruimte voor Defensie

In het kort:

- PM

2. Ruimtelijke Ordening

tijd – tijd uur

In het kort:

- PM

2.1. Uitvoeringsstrategie Nota Ruimte

tijd – tijd uur

In het kort:

- PM

2.2. Strategisch gesprek met hoofdonderwerp?

Rijk regio collega's aan elkaar koppelen voor formuleren bespreekpunten

2.3. Deltaprogramma deelgebied Centraal Holland

V05 80% 19-5

Overzichtskaart op het Bol laten zien?

In het kort:

- Centraal Holland (CH) is een dynamische regio met 4 miljoen mensen en waar circa 1/3 van de economische activiteiten van Nederland plaatsvindt. De ruimtelijk-economische ontwikkelingen en het hoofdwatersysteem, regionale systemen en stedelijke watersystemen in het gebied zijn sterk met elkaar verweven.
- Bij extreme neerslag op bovenregionaal niveau en/ of het technisch falen van gemaal IJmuiden kan wateroverlast leiden tot grootschalige maatschappelijke ontwrichting met miljarden schade.
- De kans op dergelijke situaties is substantieel en neemt toe door klimaatverandering en door het verouderde en te kleine gemaal IJmuiden. Door het toevoegen van economisch kapitaal groeit de noodzaak om alles beter te beschermen.
- Daarom is in het BO Leefomgeving Noordwest d.d. juni 2025 door Rijk en regio besloten om de Wateroverlastopgave in de Deltaregio Centraal Holland

samen aan te pakken. Daarvoor is een Scopebepaling Maatregelenpakket Wateroverlast opgesteld met zowel ruimtelijke als watertechnische maatregelen. Rijk en regio hebben afgesproken:

- een verdiepende analyse van de ruimtelijke en technische maatregelen in samenhang uit te voeren om doelbereik en haalbaarheid van het totale pakket nader in beeld te brengen;
- om gewenste oplossingen met impact op de ruimte een plek te geven in besluitvorming van de provinciale en gemeentelijke Omgevingsvisies, de Nota Ruimte en de NOVEX-gebieden die in de regio Centraal Holland liggen.

Bespreekpunten (indien van toepassing):

De aangegane afspraken maken voor rijk en regio duidelijk dat;

- het Amsterdam Rijn Kanaal- Noordzeekanaal een veiligheidskritische waterinfrastructuur is voor de hele noordwestelijke Randstad. Hierin is gemaal IJmuiden de cruciale schakel in de afvoer van het overtollige water.
- In geval van extreme neerslag en/of technisch falen van IJmuiden de schade, maatschappelijke gevolgen én financieel-economische effecten van wateroverlast kunnen oplopen van ca 4 miljard tot circa 20 miljard euro.
- Op gebiedsniveau ontbreekt het aan een gezamenlijke afspraak over een acceptabel risiconiveau op wateroverlast in Centraal Holland gerelateerd aan de karakteristieken van dit landsdeel. Ook over verantwoordelijkheden en bekostiging van het wateroverlastvraagstuk bestaat geen eenduidig beeld. Het voeren van het gesprek hierover is noodzakelijk.
- Het vraagt om bovenregionaal samenwerken en handelen als 'één overheid' over schaalniveaus en sectoren heen.

Voorgestelde afspraken:

Rijk en regio onderschrijven dat:

- Dit jaar gezamenlijke bestuurlijke richtinggevende uitspraken nodig zijn over een acceptabel risiconiveau wateroverlast (kans vermindering c.q. weerbaarheid vergroten en schadereductie) om te kunnen spreken van een waterrobuust Centraal Holland nu en in de toekomst.
- Deze richtinggevende uitspraken vervolgens concreet zijn te maken door het uitwerken van de maatregelen uit het pakket en dit door te laten werken in o.a. de Novex-gebieden.
- De wijze van bekostigen integraal onderdeel uitmaakt van het richting geven en het concretiseren.
- Ten behoeve hiervan in de komende periode:
  - In te blijven zetten op het vernieuwen van gemaal IJmuiden met een capaciteit van 410m³/s. Dit is de eerste prioriteit om te komen tot een acceptabeler risiconiveau in het hier en nu (basis op orde).

En daarnaast, om ook in de toekomst te kunnen spreken van een acceptabel risiconiveau, werkt Centraal Holland aan:

- een gezamenlijke procesaanpak voor planvorming en realisatie van ruimte voor water in stedelijke en landelijke polders, omdat dit een no regret-maatregel is om schade te beperken;
- het in beeld brengen van de ruimtelijke (on)mogelijkheden en de doelmatigheid van noodoverloopgebieden samen met de inliggende

gemeenten, om uitspraken te kunnen doen over het potentieel bestemmen van één of meer noodoverloopgebieden. En tot die tijd voor bepaalde periode zoekgebieden voor noodoverlopen in de POVI's en de NOTA Ruimte aan te wijzen.

- o het verstevigen van de inzichten om op termijn mogelijk extra pompcapaciteit in het watersysteem toe te voegen in het gebied -bij voorkeur op een backup locatie bij Amsterdam- om beter beschermd te zijn (weerbaarder te zijn)

2. Rijk en regio spreken samen af;

- Te blijven werken aan de aanpak wateroverlast op Centraal Holland gebiedsniveau – gebiedsbreed ruimtebeslag en impact afwegend én de afzonderlijke watersystemen overstijgend. En in dat kader:
  - o consent te bereiken over het meest kansrijke pakket aan maatregelen met bijbehorende risicokeuze;
  - o te onderzoeken op welke wijze gezamenlijke bekostiging mogelijk is;
  - o en dit in het BOL van 2027 neer te leggen.

Toelichting:

- In CH is afgesproken om de kans op maatschappij ontwrichtende wateroverlast te verkleinen door (zie Rapport Samenhangende Aanpak Wateroverlast- Vervolgaanpak Verdiepingsfase):
  - o In het geval van hevige neerslag – de zgn. **Limburgbui**- in het gebied kunnen we **schade en gevolgen beperken**.
  - o **De kans op wateroverlast in CH niet groter dan eens in de 1/300 tot 1/1000 jaar**
  - o het **noodzakelijk is** het overtollige water **altijd af** te kunnen **voeren**. Het tot stand brengen van een **back-up** in het afvoersysteem om de **weerbaarheid** te vergroten levert grote maatschappelijke baten op en is daarom een **gezamenlijke opgave**.
- Binnen de scope van het samenhangende pakket van maatregelen zoekt de regio naar oplossingen. De mate waarin de wateroverlastopgave wordt aangepakt is afhankelijk van definitieve keuzes over grootheden (m3 en hectares) en de mate van schade-acceptatie in relatie tot externe factoren als de zeespiegelstijging en de klimaatscenario's.
- Het vernieuwen van Gemaal IJmuiden heeft prioriteit
- Het bundelen van de krachten is nodig omdat de Centraal Holland regio nu te kwetsbaar is en er –naast technische maatregelen – fysieke ruimte nodig is om het wateroverlastprobleem aan te pakken, terwijl er simpelweg niet voldoende ruimte is met alle op stapel staande ontwikkelingen en bestaande inrichting en ordening.
- Samenwerking binnen Centraal Holland en vanuit Centraal Holland met vele aanpalende (gebieds)processen is kern van de inzet.
- Centraal Holland levert parallel aan dit BOL-besluit haar integrale Voorkeursstrategie in het kader van de herijking van het Nationaal Deltaprogramma op. En werkt zij aan een Aanpak Zoetwaterbeschikbaarheid in samenhang met het Rijk en de provincies vanuit de Ruimtelijke Arrangementen én de gebruikers van zoetwater. Afstemming over de afhankelijkheden tussen deze thematiek vindt veelvuldig plaats.

2.4. Voortgang afspraken Ruimtelijk Arrangement 2025 en vooruitblik per provincie

In het kort:

- PM

2.4.1. Provincie Utrecht, REIA gezondheidsmetropool

Status: tekst bijna in concept gereed ligt bij EZ

In het kort:

- XX – Samenvatting van het agendapunt (hoofdpijn).

Bespreekpunten:

- Als er geen bespreekpunten zijn, gebruik dan optie 2 in **hoofdstuk 5**.

Voorgestelde afspraken:

- XX – Deze tekst wordt 1-op-1 overgenomen in de afsprakenlijst bij de Kamerbrief Uitkomsten BO's Leefomgeving 2026, tenzij expliciet anders afgesproken staande de vergadering.

Toelichting (alleen indien nodig):

- XX – nadere informatie. Let op: alleen indien absoluut noodzakelijk.

2.4.2. Provincie Noord-Holland

Status?

In het kort:

- XX – Samenvatting van het agendapunt (hoofdpijn).

Bespreekpunten:

- Als er geen bespreekpunten zijn, gebruik dan optie 2 in **hoofdstuk 5**.

Voorgestelde afspraken:

- XX – Deze tekst wordt 1-op-1 overgenomen in de afsprakenlijst bij de Kamerbrief Uitkomsten BO's Leefomgeving 2026, tenzij expliciet anders afgesproken staande de vergadering.

Toelichting (alleen indien nodig):

- XX – nadere informatie. Let op: alleen indien absoluut noodzakelijk.

2.4.3. Provincie Flevoland

Status?

In het kort:

- XX – Samenvatting van het agendapunt (hoofdpijn).

Bespreekpunten:

- Als er geen bespreekpunten zijn, gebruik dan optie 2 in **hoofdstuk 5.**

Voorgestelde afspraken:

- XX – Deze tekst wordt 1-op-1 overgenomen in de afsprakenlijst bij de Kamerbrief Uitkomsten BO's Leefomgeving 2026, tenzij expliciet anders afgesproken staande de vergadering.

Toelichting (alleen indien nodig):

- XX – nadere informatie. Let op: alleen indien absoluut noodzakelijk.

CONCEPT

2.5. NOVEX-gebieden

tijd – tijd uur

In het kort:

- PM

2.5.1. NOVEX-gebied Utrecht-Amersfoort

Status?

In het kort:

- XX – Samenvatting van het agendapunt (hoofdpijn).

Bespreekpunten (indien van toepassing):

- Als er geen bespreekpunten zijn, gebruik dan optie 2 in **hoofdstuk 5**.

Voorgestelde afspraken:

- XX – Deze tekst wordt 1-op-1 overgenomen in de afsprakenlijst bij de Kamerbrief Uitkomsten BO's Leefomgeving 2026, tenzij expliciet anders afgesproken staande de vergadering.

Toelichting (alleen indien nodig):

- XX – nadere informatie. Let op: alleen indien absoluut noodzakelijk.

2.5.2. NOVEX-gebied MRA

Status?

In het kort:

- XX – Samenvatting van het agendapunt (hoofdpijn).

Bespreekpunten (indien van toepassing):

- Als er geen bespreekpunten zijn, gebruik dan optie 2 in **hoofdstuk 5**.

Voorgestelde afspraken:

- XX – Deze tekst wordt 1-op-1 overgenomen in de afsprakenlijst bij de Kamerbrief Uitkomsten BO's Leefomgeving 2026, tenzij expliciet anders afgesproken staande de vergadering.

Toelichting (alleen indien nodig):

- XX – nadere informatie. Let op: alleen indien absoluut noodzakelijk.

2.5.3. NOVEX-gebied Groene Hart

- **Waarschijnlijk Hamerpunt, zie hoofdstuk 5**

2.5.4. NOVEX-gebied Noordzeekanaal-gebied

Conceptieversie 1 mei 2026, tekst idealiter inkorten en niet in 3 delen

NOVEX-NZKG aanbieding Regionale Investeringsagenda (RIA) 1.0 (1/3)

In het kort:

Het Noordzeekanaalgebied kent een stapeling van grote nationale en ruimtelijke opgaven op het gebied van een gezonde leefomgeving, de energie- en circulaire transitie, haven en industrie, woningbouw, water en ecologie. In het Ontwikkelperspectief NOVEX-Noordzeekanaalgebied (2023) hebben Rijk, regio en partners hiervoor een gezamenlijke integrale koers vastgesteld, gericht op zorgvuldig gebruik van de schaarse ruimte en op een gezondere, toekomstbestendige regio.

In december 2024 is de Uitvoeringsagenda NOVEX-NZKG voor de periode 2025–2029 vastgesteld. Deze agenda vertaalt de afgesproken koers in concrete uitvoeringsafspraken, projecten, rollen en termijnen voor de komende jaren. Een groot deel van deze projecten wordt in de regio inmiddels voortvarend opgepakt. Tegelijk vraagt een aantal opgaven om intensieve samenwerking tussen Rijk en regio, mede vanwege de substantiële investeringsbehoefte.

In december 2025 is hiervoor de Regionale Investeringsagenda (RIA) 1.0 vastgesteld, met daarin vijf prioritaire investeringsopgaven (PIO's). Deze prioritaire investeringsopgaven maken andere projecten in het Noordzeekanaalgebied mogelijk en vormen een cruciale schakel in de realisatie van de nationale transities, zoals de energietransitie en het toekomstbestendig maken van het hoofdwatersysteem.

Bespreekpunten:

Rijk en Regio onderschrijven de in december 2025 vastgestelde Regionale Investeringsagenda 1.0. Hierbij markeren we de vijf prioritaire opgaven:

- Het Rijk-Regio gezamenlijk optrekken in de uitvoering van het 'Plan van aanpak stedelijke vernieuwing IJmond' (*zie agendapunt 3/3*)
- Het behouden en voorzien van *voldoende havenruimte voor toekomst haven en industrie* (PIO):
  - Energiehaven IJmond blijft een sleutelproject voor de landelijke ambitie rondom grootschalige offshore windenergie. Vanwege staalslakken is de samenwerking binnen het consortium en de ontwikkeling momenteel stilgelegd. Rijk en regio herbevestigen het onverminderde belang van de Energiehaven voor realisatie van de Nederlandse energietransitie met de aanleg van Windparken op Zee.
- Met de strategische aankoop van het ADM-terrein door de gemeente Amsterdam is er schuifruimte ontstaan in het havengebied. Daarnaast zijn er Rijk-regio gesprekken rondom de Shipdock van Damen. Dit betreft een bestaande werf met regionale en nationale betekenis, maar gelegen in een gebied waar ook gemeente gebiedsontwikkeling wordt voorzien: Haven-Stad.
- Kenmerkend voor het NZKG is het ruimtelijke vraagstuk in de *Houtrakpolder* rondom het *landschap, watersysteem en energie-infrastructuur* (PIO). In het BO Houtrakpolder is er door Rijk-regio gezamenlijk toegewerkt naar een voorkeurslocatie voor de inpassing van het 380 kV station A9-Zuid. De betrokken partijen werken aan een Lange Termijn Ontwikkelrichting Houtrakpolder (ter versterking landschap en watersysteem), die in 2026 wordt afgerond.

- De verduurzaming van industriële productieprocessen vraagt om een grootschalige uitbreiding van de bestaande infrastructuur én om de aanleg van nieuwe landelijke en *regionale netwerken* voor de *energietransitie* (PIO). Deze netwerken kennen financiële risico's die ertoe leiden dat investeringen niet of in ieder geval moeilijk van de grond komen. In de RIA adresseren we hiervoor de realisatie van het H2avennet (het regionale waterstofnetwerk), een CO₂-netwerk NZKG en het Stoomnet Westpoort.
- Transitiefonds verplaatsing Zaanse (voedings)industrie. In Zaanstad liggen grote voedingsmiddelen- en maakbedrijven in dichtbebouwd gebied, waar verduurzaming lastig is. Verplaatsing naar energiezuinige locaties kan de uitstoot verminderen en ruimte vrijmaken voor functies die beter bij de stad passen. Onderzocht wordt of een transitiefonds daarbij kan helpen.

Voorgestelde afspraken:

1. De NOVEX NZKG levert een bijdrage aan onder meer de verduurzaming en het toekomstbestendig maken van de industrie, het realiseren van de energietransitie, een gezondere leefomgeving en een verbeterde sociale kwaliteit van die leefomgeving, de woningbouwopgave en een robuust en klimaat adaptief watersysteem. Voor het Noordzeekanaalgebied (NZKG) hebben Rijk en Regio de Regionale Investeringsagenda 1.0 (RIA) onderschreven. Bij de vijf prioritaire investeringsopgaven (PIO's) van de RIA is stilgestaan, te weten:

- Rijk-Regio trekken gezamenlijk op in de uitvoering van het 'Plan van aanpak *stedelijke vernieuwing IJmond*'
- Het behouden en voorzien van *voldoende havenruimte voor toekomst haven en industrie*
- De versterking van *landschap, watersysteem en energie-infrastructuur* in de Lange Termijn Ontwikkelrichting Houtrakpolder
- Aandacht voor de uitbreiding van de bestaande infrastructuur én aanleg van nieuwe landelijke en *regionale netwerken* voor de *energietransitie*.
- *Transitiefonds verplaatsing Zaanse (voedings)industrie*

2. Aanvullend onderschrijven we vanuit de NOVEX NZKG het belang van de ingebrachte BOL-afspraken door het Deltaprogramma Centraal Holland. Zowel de vernieuwing van het gemaal van IJmuiden als ook het tegengaan van wateroverlast overstijgt het schaalniveau van het Noordzeekanaalgebied, maar is van groot belang voor de veiligheid als ook het (toekomstig) economisch verdienvermogen van de regio.

Toelichting (indien nodig)

- Er is voor deze opgaven een intensieve samenwerking tussen Rijk en regio nodig, mede vanwege de substantiële investeringsbehoefte.

+ Aandachtspunt: verwijzen naar Centraal Holland (Gemaal IJmuiden van belang voor regio onderschrijven), NOVEX-MRA (mobiliteit en groen) Volgt nog

NOVEX-NZKG actualisatie ontwikkelperspectief NZKG (2/3)

In het kort:

- In het Ontwikkelperspectief NOVEX-NZKG (2023) is afgesproken het perspectief in 2027 te actualiseren. De huidige ontwikkelingen geven daar nu nadrukkelijk aanleiding toe. Nieuwe beleidsontwikkelingen, voortgang in programma's en gewijzigde ruimtelijke opgaven vragen om herijking van ambities, prioriteiten en afspraken. Tegelijkertijd hebben geopolitieke spanningen, de opgave van strategische autonomie, klimaatverandering en weerbaarheid directe gevolgen voor de ruimtelijke koers van het NZKG. Om de actualisatie gericht en onderbouwd ter hand te nemen, is het noodzakelijk dat de samenwerkende partners eerst gezamenlijk het handelingsperspectief op deze ontwikkelingen bepalen. Daartoe heeft het Programmabureau NZKG een plan van aanpak Actualisatie Ontwikkelperspectief NOVEX-NZKG (2023) opgesteld.

Bespreekpunten:

- Rijk en regio onderschrijven het doel van de actualisatie van het ontwikkelperspectief, namelijk dat:
  - De integrale ruimtelijke opgaven actueel en samenhangend zijn en zo leiden tot een geactualiseerde koers met heldere doelen, prioriteiten en ontwikkelrichtingen.
  - Bestuurlijke keuzes hiervoor expliciet en gedragen zijn.
  - Deze koers de basis vormt voor het actualiseren van de Uitvoeringsagenda en Regionale Investeringsagenda.
- Rijk en regio stemmen in met de afbakening van de actualisatie, te weten:
  - Geen compleet nieuw ontwikkelperspectief
  - Actualisatie van bestaande afspraken en ontwikkelrichtingen uit het Ontwikkelperspectief
  - Vaststellen/herbevestigen van sleutelprojecten
  - Strategische keuzes en prioriteiten op NZKG-niveau
  - We houden in principe vast aan de zeven thema's uit het ontwikkelperspectief.
  - Voor de steeds meer op de voorgrond tredende onderwerpen strategische autonomie en weerbaarheid kijken we of dit een nieuw (extra) thema vormt of dat deze past binnen de zeven thema's.

Voorgestelde afspraken:

- Rijk en regio onderschrijven het doel en de afbakening van het plan van aanpak Actualisatie Ontwikkelperspectief NOVEX-NZKG (2023). Daarbij onderkennen zij dat het voor de actualisatie nodig is om als samenwerkende partners gezamenlijk zicht te krijgen op de relevante ontwikkelingen, om vervolgens onderbouwde keuzes voor de toekomst te kunnen maken. Zij onderschrijven het uitgangspunt om geen compleet nieuw perspectief op te stellen, maar het huidige perspectief waar nodig bij te stellen.
- Tijdens het proces van de actualisatie worden rijkspartijen zowel regionale bestuurders op meerdere momenten betrokken om richting te geven aan de actualisatie en bestuurlijke keuzes te maken. Het plan van aanpak voorziet daarom in verschillende bestuurlijke momenten, waaronder het bespreken van de belangrijkste inzichten in een bestuurlijke ronde, het maken van richtinggevende keuzes en het vaststellen van het geactualiseerde

perspectief. Het proces start in 2026 en moet leiden tot bestuurlijke vaststelling van het geactualiseerde Ontwikkelperspectief in 2027.

NOVEX-NZKG aanbieding Aanpak Stedelijke vernieuwing IJmond (3/3)

In het kort:

- De IJmondregio heeft een rijke industriële historie, een dynamische economie en een diverse gemeenschap. Tegelijkertijd staat de regio al langere tijd voor grote uitdagingen op het gebied van leefbaarheid, maatschappelijke participatie en sociale cohesie. De stedelijke vernieuwing van de IJmond is niet alleen een noodzakelijke opgave, maar ook een unieke kans om een toekomstbestendige, gezonde en aantrekkelijke omgeving te creëren voor inwoners, ondernemers en bezoekers.
- De Leefbaarometer en een nadere analyse op circa 250 indicatoren toonde een cumulatief van opgaven: een beperkt ontwikkelperspectief voor de inwoners, veel criminaliteit en overlast, een slechte gezondheidssituatie, kwalitatief slechte woningen en een versteende openbare ruimte. Opgaven die vragen om een integrale benadering waarin fysieke, sociale en economische interventies afgestemd plaatsvinden. Dat vergt samenwerking van alle betrokken partijen: Rijk, provincie, gemeenten, onderwijsinstellingen, zorginstellingen, welzijnsinstellingen, bedrijven, corporaties. Door de drie gemeenten van de IJmond is er gewerkt een 'Aanpak stedelijke vernieuwing IJmond'.
- Deze aanpak is bedoeld om een handvat te bieden aan alle professionals die bijdragen aan de stedelijke vernieuwing van de IJmond: medewerkers van de drie IJmond-gemeenten, zorg- en welzijnsorganisaties, onderwijsinstellingen, ondernemers en werkgevers, sportverenigingen en woningcorporaties en overheidsorganisaties als de provincie en het Rijk.
- De aanpak is gericht op vergroting van de effectiviteit van de bestaande inzet, aanvulling van hiaten in die bestaande aanpak én op het creëren van een dragend verhaal voor hulp van andere overheidslagen.

Bespreekpunten:

- Rijk en regio herkennen en (h)erkennen de vijf opgaven in de IJmondgemeenten, te weten:
  1. Een beter ontwikkelperspectief
  2. Vermindering van criminaliteit en overlast
  3. Verbetering van de gezondheidssituatie
  4. Verbetering van het aanbod en de kwaliteit van de woningen
  5. Verbetering van de kwaliteit van de openbare ruimte
- De aanpak behelst een programmatische aanpak met een beter gecoördineerde inzet van bestaande initiatieven, gezamenlijke definiëring van hiaten in de aanpak, opstelling van gezamenlijke gebiedsplannen, kennisuitwisseling bij het opstellen van gemeentelijke buurt- of wijkplannen, realisatie van een uitvoerings- en investeringsagenda met stedelijke vernieuwingsprojecten uitgezet in de tijd, en de gezamenlijke organisatie van lobby, subsidiëring, sturing op de besteding van die middelen en datamonitoring.

Voorgestelde afspraken:

- Verdere samenwerking Rijk-regio binnen de Aanpak Stedelijke vernieuwing is gewenst.

Vanuit de Aanpak Stedelijke vernieuwing IJmond:

- Verbinden van meer regionale, provinciale, nationale en Europese middelen aan de stedelijke vernieuwing, onder meer door:

- Bij de relevante gremia met gebruikmaking van de verdiepte analyse en actuele data goed onderbouwd aandacht te vragen voor de situatie van de stedelijke vernieuwings-as (SVA), daarbij steeds inspeland op de politieke actualiteit. Zorgt voor het beter op de kaart zetten van de noden van de IJmond bij Rijk en Provincie.
- Die aandacht te vragen in aanvulling op de fysiek ruimtelijke lobby die vanuit MRA en NZKG wordt gevoerd in Den Haag en Brussel. Zorgt voor een eenduidige lobby vanuit meerdere gremia richting Den Haag en Brussel.

2.5.4.1. Nationaal ruimtelijk-economische strategie NZKG

Status?

In het kort:

- XX – Samenvatting van het agendapunt (hoofdlijn).

Bespreekpunten (indien van toepassing):

- Als er geen bespreekpunten zijn, gebruik dan optie 2 in **hoofdstuk 5**.

Voorgestelde afspraken:

- XX – Deze tekst wordt 1-op-1 overgenomen in de afsprakenlijst bij de Kamerbrief Uitkomsten BO's Leefomgeving 2026, tenzij expliciet anders afgesproken staande de vergadering.

Toelichting (alleen indien nodig):

- XX – nadere informatie. Let op: alleen indien absoluut noodzakelijk.

3. Woningbouw en Mobiliteit

tijd uur

tijd –

3.1. PM

tijd – tijd uur

In het kort:

- PM

Voorgestelde afspraken:

- PM

4. Vooruitblik BO MIRT 2026

tijd – tijd uur

4.1. x

tijd – tijd uur

In het kort:

- XX – Samenvatting van het agendapunt (hoofdlijn).

Bespreekpunten:

- Als er geen bespreekpunten zijn, gebruik dan optie 2 in **hoofdstuk 5.**

Voorgestelde afspraken:

- XX – Deze tekst wordt 1-op-1 overgenomen in de afsprakenlijst bij de Kamerbrief Uitkomsten BO's Leefomgeving 2026, tenzij expliciet anders afgesproken staande de vergadering.

Toelichting (alleen indien nodig):

- XX – nadere informatie. Let op: alleen indien absoluut noodzakelijk.

CONCEPT

5. Hamerpunten

5.1. Hamerpunt NOVEX-gebied Groene Hart RIA

conceptversie 12 mei

In het kort:

- In december 2025 is de Regionale Investeringsagenda (RIA) Groene Hart door het Bestuurlijk Platform vastgesteld.
- De RIA is opgebouwd uit een hoofddocument, een nota van toelichting en kaarten (zie bijlage 1).
- In een werkdocument behorend bij de RIA is er detailinformatie over sleutelprojecten en de uitwerking van de financiële strategie opgenomen (zie bijlage 2).

Idealiter dit onderste deel inkorten en bij 'in het kort' plaatsen

Deze RIA is het resultaat van een intensieve samenwerking van betrokkenen in de NOVEX-samenwerking Groene Hart (rijk, provincies, waterschappen, gemeenten en de maatschappelijke klankbordgroep), onder coördinatie van het Bestuurlijk Platform Groene Hart.

De sleutelopgaven, sleutelprojecten en de werkgroepen die werken aan de vertaling van de structurerende keuzes zijn verwerkt in de RIA.

De grote opgaven om gezamenlijk aan te werken komen voort uit de drie kenmerkende gebiedseigenschappen van het Groene Hart te weten: de bodemgesteldheid, het watersysteem en de landschappelijke kwaliteit gecombineerd met het startpakket van Rijksdoelen uit december 2022.

In de Realisatieagenda Groene Hart 2024-2026 is vastgelegd hoe de partners aan deze opgaven willen werken. Er zijn drie sporen in de Realisatieagenda, te weten:

1. Bijdragen aan structurerende keuzes: daarvoor zijn werkgroepen met een bestuurlijke kopgroep ingericht die werken aan inhoudelijke bouwstenen om stapsgewijs in beweging richting de noodzakelijke transitie te komen.
2. Sleutelprojecten: projecten die nu al op fysieke plekken in het gebied uitvoering geven aan de complexe ruimtelijke opgaven waarmee we concrete resultaten boeken voor inwoners, (agrarische) ondernemers, flora en fauna.
3. Monitoring: om te volgen of de concrete resultaten en beleidsinspanningen leiden tot een samenhangend en toekomstbestendig Groene Hart.

Deze RIA betreft een uitwerking van spoor 2 (sleutelprojecten) en bevat de aanpak van het eerste Groene Hart-overzicht van sleutelprojecten. Meer details over de sleutelprojecten en de bijbehorende werkafspraken staan in het werkdocument. De vertaling van de Groene Hart-opgaven naar concrete sleutelprojecten maakt zichtbaar welke investeringen nodig zijn om het Groene Hart vitaal, toegankelijk en aantrekkelijk te houden. Deze sleutelprojecten dienen als motor en vliegwiel voor actie. Met de RIA kunnen we in het hier en nu werken aan hoe het gebied er over 20 à 30 jaar uit ziet en welke keuzes er nog gemaakt moeten worden op weg naar een toekomstbestendig Groene Hart.

Voorgestelde afspraken:

- Kennisnemen van de goedgekeurde Regionale Investeringsagenda (RIA) Groene Hart.

6. Afronding

tijd – tijd uur

6.1. Communicatie en afsluiting

tijd – tijd uur

Voorgestelde afspraken:

- Na afstemming met betrokken deelnemers over de gemaakte afspraken informeert de Minister van VRO (naar verwachting op 14 september), namens het kabinet, de Tweede Kamer per brief over de uitkomsten van de Bestuurlijke Overleggen Leefomgeving.
- Na verzending aan de Tweede Kamer krijgt u zo spoedig mogelijk een (digitaal) afschrift van de brief.
- De lijn die we hanteren is dat communicatie plaatsvindt nadat de brief aan de Tweede Kamer is gestuurd, tenzij hierover in het bestuurlijk overleg specifieke afspraken zijn gemaakt.
- Persberichten en dergelijke kunnen dus uit nadat u van ons het signaal hebt ontvangen dat de brief naar de Tweede Kamer is verzonden.

CONCEPT

D. Bijlagen

Nummer	Naam	Informatie

CONCEPT